

LANTERNA SV. MARKA

LANTERNA sv. MARKA

br. 4-5
71.

RIJEČ VAMA

Neki su nam poslali čekom novac sa obrazloženjem: "Lanternu nismo još primili, pa šaljemo doprinos..." "Drugi se čude: "Kako to da nema Lanterne, da nije "preminula?"...

Nije lako igrati ulogu novinara i izdavača! To još nekako ide kad su vremena mirna i predvidina. A ovako: mjesecima se uznemirujemo, kombiniramo i gomilamo pisaniju... Nije nam dobro. Problemi se gomilaju, brige poprimaju olovnu težinu, radni i životni polet zaodjeva se potištenošću i nevoljkošću. Kratko rečeno:

Vjeronauk sa srednjom i odraslom mladeži nario nam je mnogo boli i jada. Ono nekada, kada se "zemlja tresla" i bilo je razloga strahu, grnula je mladež na svoje skupove, na vjeronauk. A sada kad imamo i svećenika-katehetu: obojica se borimo (i ne samo mi!), doživamo, propagiramo - a da ne vidimo uspjeh, pa ni održanje one razine doilaženja sa kojom ne bijasmo zadovoljni niti onda davno...

Ako nas dohvati jesen i školsko vrijeme ova ko nemarne i neodgovorne, treba se bojati da će nâs, naše obitelji, mladež, općenito cijelu našu zajednicu prožeti "novo vrijeme" sa svojim zlim i drugim oblicima življenja. Danas proživljavamo uočljivo otudjenje od svoje kršćanske baštine na svakom koraku i u svim pokoljenjima. Odra-

sli još donekle pokazuju "stil života" koji nosi barem kakav-takav pečat kršćanstva. Ali ovi naši mladunci otudjeni vjeri, pouci, kršć. življenju, - što će upće ponijeti sobom u budućnost i u nove obitelji!

A dotle sve nas tište i drugi nastali problemi! Smrt je počeli kositi neočekivano i pomalo nepripremljeni. Mnogo je nevjerstva i razilaženja u mladim brakovima. Odrličemo se radjanja djece. Zamislite: imali smo do sada 22 umrlo, a samo 5 krštenja u ovoj godini! Mladji nam napuštaju domaća ognjišta i iseljavaju se svuda po svijetu, tražeći uglavnom materijalni boljitak i moralno izumiranje hrvatskog naroda...

Pritisnula nas je i jedna mōra crkvenog života. Najviše i više Poglavarstvo Crkve odredilo je uklanjanje crkv. posebnosti i odličja za one niže zavisne... Blijedi sjaj nek. Korčulanske biskupije, sačuvan u odličju mitronosnog opata sa pravom na pontificalia, dokida se i - sa l. VII. ove godine je jednostavno likvidiran.

Crkvi se trebamo ponizno podvrći i razborito upokoriti. Nije nam lako. Ova opća odluka nosi i za sada negativnu jėku. Opatska mitra u Korčuli sasvim je ovisna o našem Biskupu. Ali ona je nama pretstavljala uspomenu, znak nekadašnje Biskupije i tako nas poticala na okupljanje, očuvanje, doživljavanje svjetlih crkvenih i vjerskih tradicija, same vjere i stoljeća i identiteta u našim danima.

Ako uspijevamo održavati mentalitet našeg grada u duhu Crkve jučer i danas - tomu daje najjači potstrek upravo prisutnost pontifikalnog odličja u ovoj Zajednici. Sada je ta i takva osnova uklonjena. Kažu da je tako dobro i za opću i za

lokalnu crkvu,

Pastoralno vijeće Zajednice uzelo je u svoje ruke akciju, kako bi se ovo pitanje izvelo na čistinu i na radost svih nas: Korčulana, domorodaca i prijatelja. Budimo strpljivi i uzdržani. Svi potrebni koraci zasađa su poduzeti i poduzimat ćemo ih.

Uzdamo se najprije u našeg g. Biskupa i u "sluh" crkv. Poglavarstva-kojemu smo svi listom stavili do znanja kako i koliko se osjećamo po godjeni gornjom Odlukom i aplikacijom. Predložili smo i drukčija rješenja koja mogu očuvati našu osebnost, a da ne naruše opći smjer crkv. reformi. U načelu sve odluke i referme imaju za najviši cilj: dobro Crkve u njezinim zajednicama i vjernicima. Gornja Odluka sa svojom aplikacijom na ovakav konkretni korčulanski teren donesla je našoj Zajednici mnogo boli, nervoze i protesta.

Nadamo se da će skora budućnost korisno i utješno riješiti ovaj naš problem. Crkv. Poglavarstvo u Zemlji predložiti će Sv. Stolici prikladno rješenje.

U svakom slučaju ostaje zapisan trajan spomen zahvalnosti u našim srcima onim stotinama koji se direktno obratiše Saboru BK u Zagrebu, pojedinim Biskupima-znancima, a koji mogu i hoće razumjeti mentalitet i bilo ove naše sredine izrasle na stranicama svjetlih i očuvanih crkv. tradicija, prava i posebnosti.

Konačno :

Ovi nas dani obuzimlju sve življim kucajem srdaca i zalaganjem naših sila kako bismo što doličnije proslavili i za naše dane što korisnije posuvremenili rijetki i važni Jubilej :

400. GOD. OBRANA KORČULE OD TURAKA 15. VIII. 1571.

Odlučili smo se na Proslavu: 11-12 rujna !

Tada turistička sezona jenjava, ljetne žege prolaze.

Proslavit ćemo časnu, junačnu i vjersku prošlost, a misliti ćemo kako oživjeti, što poduzeti za našu kršćansku sadašnjost. Sve pod okriljem ljubavi i privrženosti prema prebl. Djevici-Braniteljici. Dobri, šudotvorni lik Gospe od Otoka nalaziti će se u središtu naše zahvalnosti, vjere i razmatranja za jučer i za sutra.

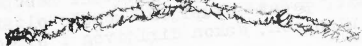
Otvoriti ćemo svoja srca i budućnost Bogu, a radosno ćemo rastvoriti našoj braći koja dodju k nama i srca i domove, da zajedno častimo Boga rodicu i pružimo joj dokaz naše ljubavi i vjere.

Pastoralno vijeće, redovničke kuće, odbor i parokure sigurno će sve učiniti, sve žrtvovati kako bismo pokazali ljudima i općoj Crkvi da čvrsto stojimo u svom radosnom hođu Vjere, Tradicija i prianjanja uz Novo nezaboravljajući ono staro: vrijedno, plemenito i iskustvom osmišljeno.

Porivam Vas da o PROSLAVI budemo jedno: u Sakramentima i Slavljenu, u žrtvama i altruizmu, u meditaciji i odlukama kako bismo ušli u budućnost oboružani vjerom i obnovom kršćanskog življenja.

Vaš :

Družba

LITURGIJSKA KRONIKA

Pl. III-3. IV-KORIZMENE PROPOVIJEDI održao je p. Srećko Majstorović-franjevac, poznati propovjednik iz Zagreba. Razlagao je kršć. istine i dužnosti na svoj jednostavni način. Slušalo je oko 50 djece, 50 djevojaka, 18 mladića, 40 muševa, 120 žena. Nastojali smo da posjet bude veći, ali bez uspjeha... Biti će razborito promijeniti oblik "korizmenih propovijedi"-nebili tako prikli veći broj duša. Pokušati ćemo slijedeće godine po "staležima" odn. posebno za mlade-obitelji-muževe i sl.

40-SATNO KLANJANJE od Cvijetnice-Vel. ponedjeljak i utorak: tradicionalno okuplja daleko veći broj vjernika. Duhovno ozračje daju tih dana naše Bratovštine. Sasvetana je bilo 82, Rokovaca 96, Mihovilaca 84 (81). Na Cvijetnicu bilo je 150 Pričesti.

Svečanost VELIKOG ČETVRTKA valjda nema premca nigdje drugamo! Cjelovitost Zajednice okrnjuje se jedino posebnošću u crkvi Sv. Nikole i nužnošću redovni, slavlja u kapeli ČČ. Sestara. Svečana i ujedno intimna slika Katedrale te večeri teško se može opisati. Sasvetani neosporno daju osobiti pečat- okupljeni ukolo oltara za jedno sa misnikom. Nakon dirljivog i simbolič-

nog obreda pranja nogu-vrhunac Slavlja je pristupanje bratima i svih vjernika pričesnom Stolu. Te večeri podijeljeno je oko 600 Pričesti (uključno Sv. Nikola).

Zajednička večera kao slika Gospodnje večere okupila je u opatskom dvoru Učenike i preštavnike Župske zajednice. Simbolično dariva nje krunice oduvijek potiče Učenike na molitvu i vjernost.

VELIKI PETAK donosi nam svake godine novi pollet, novu obnovu. Uvečer smo se pobjali lošeg vremena- no i ovaj put, kao i mnogo puta u prošlosti, u zadnji čas vrijeme se smirilo, razvedrilo.

Prokure Bratovština su već danima pripremale liturgijski inventar i srca mladih i starijih bratima. Razvila se golema procesija... Kao da je obruč plamena obujmio grad i izdigao ga u vjeri i poklonstvu Kristu. Uz mnoštvo svijeta zabilježen je do sada nedoživljeni priliv bratima:

Sasvetana 118 - Rokovaca 112 - Mihovilaca 104. Ukupno dakle 334- a ne kako je Glas Koncila registrirao 270. Imali smo i stranih gostiju iz Italije, Njemačke, Austrije: oko 400.

Na VELIKU SUBOTU počeli smo prekrasne obrede Uskrsne vigilijske ranije: u 20 s.s nakanom da okupimo veći broj vjernika. Međutim nismo opazili veće sudjelovanje od prošlih godina. Pričesnika je bilo oko 100.

USKRSNO SLAVLJE u 9 s. obavili smo uobičajenom procesijom kroz grad i blagoslovom na gradskim vratima. Opet smo zapazili daleko veći broj Bratima nego otprije: dogovoreno je, da

nije potrebno održavati pripis tradicije o strogo ograničenom broju zaduženih bratima, nego da se obuku i drugi koji žele.

Don Ivo je na Uskrs otslužio kao mitronosni opat svoj zadnji Pontifikal (još ne znajući za nove Odluke!) Na druge Blagdane radi pomanjkanja svećenika nije više bio Pontifikala. A sa 1.VII. oduzeto je ovo odličje i pravo u našoj Zajednici. Sada smo se "demokratizirali": korčulanski župnik izjednačen je sa svim drugim župnicima: lakše i češće će se moći miješnjati. Tako predviđamo da će prestati još jeđna stoljetna tradicija: da u Korčuli bude crkvena glava- Korčulanin. Uostalom, izostanak zađuhovna zvanja u našem kraju-ovim gornjim se stoljetna praksa samo sigurnije poništava.

25.IV. SV. MARKO EV.-ZAŠTITNIK.- Bila je nedjelja-pa je to doprinijelo da je na Večernjoj svečanosti: procesiji na pijaci i Euharistij. slavlju bilo mnogo vjernika. Pričesti je podijeljeno oko 250.

31.V.GOSPA OD UTJEHE.- Ofo Slavlje uzeli smo kao početak Marijanskog slavlja naše Zajednice. Grad je bio izlijepljen tiskanim plakatima u kojima je istaknuta Bogorodica u našoj povijesti i životu, te bi objavljen Program.

Prokura Bratovštine učinila je sve da Slavlje bude zaista svečano. Večernje bogoslužje a nas je okupilo uz Gospin kip i uz Euharistijski stol. Nije do sada bio običaj vidjeti toliko Mihovilaca u tonigama. Svečana procesija ušla je na kraju u Katedralu, gdje smo odložili Gospin kip kroz tri dana.

Svake večeri privlačila nas je Majka Božja, kitili smo je cvijećem i mnoštvom svijeća te

sudjelovali u Euharistiji. Opat je održao tri propovijedi kojima je veličao Gospu. Ali još se ne slažemo zašto bi nam dragi Kip trebao biti bez zavjetnog zlata, a umjesto paljenja svijeća da bismo novac upotrijebili za druge, praktičnije svrhe, -dok Kronicu i Litanije molili na neki drugi, suvremeniji način. Kao da bi se novi naraštaj time jače priljubio uz Vjeru!

U četvrtak -3.VI.- uz svijetlo svijeća i pješmu puka, nakon večernjeg bogoslužja (uz 150 Pričesti) intimno smo pratili Gospin kip do crkve Sv. Mihovila-bez formalne procesije. To nam je bilo tako milo i najljepše!

"Tenda" pred Sv. Mihovilom bila je par puta poškorpljena, a jednom i zalivena dobrom kišom- pa utvrdiše "ljudi od zakona"= ova će godina biti plodna i beričetna!...

6.VI. PRESV. TROJSTVO-PRVA PRIČEST.- Zaista su nam se ukazali dobri plodovi godine: prvopričesnika nismo toliko imali od godine 1965. Bilo ih je 32.

Prvopričesnički program odvijao se uobičajenim ceremonijalom. Djecu su uspješno u svemu vodili kateheta don Božo Baničević i s. Vinka Bodlović uz pomoć gdje Line Goravica. Podijeljeno je oko 200 Pričesti. Na kraju su prvopričesnici sa rodbinom i prijateljima zauzeli prostorije prizemlja opatskog dvora na zakusku u vedrom i živom raspoloženju.

10.VI. TIJELOVO.- Tmurno vrijeme nas nije spriječilo da se u velikom broju sakupimo u Katedrali na svečanosti Euharistijske gozbe, -ali smo se s kanjivali do zadnjeg časa, dali ćemo krenuti sa procesijom uokolo grada. I svečana procesija je ipak krenula uz sudjelovanje stotine bijele djece, mnogobrojnih bratima i naroda, a da nas nebo

nije "poškropilo". Ipak: pijaca je "sigurna".

13. VI. SV. ANTUN.- Dakako: i u Katedrali je Svečev oltar bio ogrljen pobožnošću vjernika- ali Glavica slavila je svoje slavlje neobičnim slavljem, osobito uvečer. Naš svijet i mnogobrojni turisti ispunili su Glavicu. To je bio svojevrsni doživljaj. Na kraju gostitelji iz "Bon Repos" nudili su razne djakonije i tako dopunili brigu za kompletnog čovjeka u onoj ljetnoj vrucini.

29. VI. PETROVO.- Večernje slavlje povezali smo sa sudjelovanjem naših gostiju: sjemenišnim o. Duhovnikom i dvojicom sjemeništaraca iz Dubrovnička, koji su govorili o Sjemeništu, o zvanjima, ističući kao mladenački uzor svetog mladića Petra Barbarića. Nije izostala pjesma i gitara. Bilo nam je žao, da ne vidjesmo više muške mladeži.

Baldahin (krijes) pred crkvom Sv. Petra mnogo nas je razigrao: preskakivanje ognja započeo po običaju don Ivo sa četom "klinaca" uz obaveznu recitaciju (kao u koru): "Jur-jur, barba jur! U ime sv. Petra i Pavla tri puta: huraaa..!"

2. VII. GOSPINO POHODNENJA.- Vrnik je slavio svoju Zaštitnicu u svojim malim okvirima, ali zdušno i od srca, kao malo koje godine. Bilo je dosta vjernika iz grada, Lumbarde, osobito iz Javića.

29. VII. SV. TODOR MUČ.- ZAŠTITNIK.- Proslava se odvijala u svojim tradicionalnim okvirima: masa vjernika, svijeta, turista. Sv. pričesti do 250. U svečanoj procesiji sudjelovalo oko 150 bratima. Doživjeli smo i odredjenu bol: Korčula je slavila Zaštitnika bez mitre i Pontifikala...

◇ KRONIKA ◇ DOGADAJA

9. V. BISKUPIJSKI MARIJANSKI KONGRES U JELSI.- Hvarska biskupija svečano je proslavila Bogorodicu. Jelsa je ujedno izrazila svoju hvalu Gospi radi obrane Jelse od Karakzorida i Uluz-Alije prije 400 godina- kada su k njima doplovili nakon napada na Korčulu, odn. nakon haranja u Hvaru.

Sav program Proslave bio je na visini, produhovljen i atraktivan. Možda su pojedine točke predugo trajale: ni jedna manje od 2-3 sata. Pita o sam jednu ženu: "Nijeli vam predugo?"- "Joj meni, kako dugo! Danas nam je cilo vrime konsakracno Pešti, pa ne može biti ništa predugo. Mi smo jučer za danas sve skuhal i spremili!"...

Proslavu su uzveličala tri biskupa i nekoliko tisuća vjernika iz svih župa Biskupije predvodjeni župnicima. Bio sam zavidan jelšanskom župniku: mnogobrojni mladići držali su ruku u Svečanosti- sva mladež (pa i ona hippii!) je u noćnom bogoslužju pristupila Sakramentima, a sav onaj dobri svijet: "Kud njihov Medvid (župnikovo prezime!) okom-narod trči skokom!"... Mještani su mu ponudili stotinjak soba. A gradjanske vlasti mnogo su pripomogle i aktivno sudjelovale u Proslavi.

I don Ivo se našao u Jelsi, jer nas je pozvalo sjećanje na Uluz-Aliju i zajednički Jubilej.

23.V. ZASJEDANJE PASTORALNOG VIJEĆA.-

Plenum je održao sjednicu u kojoj je uzelo učešća 40 članova, Sjednica je trajala 4 sata. Na programu su bila slijedeća pitanja:

- 1) Kratki pretores Statuta,-
- 2) Biiranje tajnika,-
- 3) Akcija i učešće Zajednice na Svjetskom Marijanskom kongresu u Zagrebu-M. Bistrici,-
- 4) Program proslave Jubileja 400 god. Obrane Korčule od Turaka,-
- 5) Izvještaj, rasprava i zaključci u vezi ukidanja pontifikalnih odličja-privilegija korčulanskoj Opatskoj crkvi,-
- 6) Eventualije.

Raspravljanje je bilo vrlo živo, uz mnogo komentara i prijedloga.

STATUT : Revidirani nacrt ne pruža Vijeću gotovo nikakve pravne kompetencije. Međutim opat je upozorio da Vijeću neće dati kompetenciju paragrafi, već život i zdušno djelovanje. Zato su izostale primjedbe i rasprave o tomu.

TAJNIK : za Tajnika je izabran Blagoje Kapelina, upravitelj Podružnice Jadranskog osigur. društva.

MARIJANSKI KONGRES : treba propagirati hodočašće u Mariju Bistricu. Prokurama Bratoštvina prepušta se briga mogućnosti sudjelovanja i Bratovština.

JUBILARNA PROSLAVA OBRANE KORČULE : Odredjuju se i utvrđuju dani 11-12. IX-nakon ljetnih žega i turističkih okupacija. Treba moliti za učešće: g. Ordinarija, Splitskog Metropolitu, Šibenskog i Hvarskog Biskupa, te Apostol. Pronunčija u Beogradu. Treba štampati opis Borbe napisan od arhidjakaona A. Rozanovića- dati izraditi spomen-plaketu našem akadem. kiparu Vinku Fabrisu. Zatražiti odobrenje poštanskog spomen-pečata- zamoliti sudjelovanje kulturnih društava grada u Akademiji.

Razradjen je i prihvaćen okvirni program Proslave.- Izabran je uži odbor Proslave u kojem su ušli: Prokure Bratovština i Banke, pretsjednik i tajnik Vijeća,- te članovi: dr Lovro Steka, Gjur Sessa, dr Zlatan Podbevšek, Tijeni Tedeschi, mr Alena Fazinić.

Preporuča se Bratovštini sv. Roka obojadisati Sv. Justinu, izraditi poliptih s tematikom proslave u svece zaštitnike,- te postavljanje Roza-novićeve nadgrobnice ploče u stranu Sv. Roka u Katedrali.- Preporuča se prokuri sv. Mihovila svečano slavljenje Gospe od Utjehe kao uvod u Marijanski jubilej.- Trebalo bi življe učestvovati u hodočašću u Čaru.

UKIDANJE PONTIFICIALIA KORČULANSKOJ CRKVI : Ova odluka nastupa sa l. VII. Potrebno je poduzeti sve korisne korekce: zamoliti g. Ordinarija za pomoć i podršku kao i sve Biskupe-znance.- Obavijestiti naše domođoce i prijatelje, moleći ih da svojim pismima interveniraju kod Tajništva BK u Zagrebu.- Treba uputiti zajedničku Peticiju BK sa prijedlogom očuvanja cvog posebnog statusa Korčulanske crkve ili pak sa prijedlogom obnove poč. naslova korčul. biskupa u osobi Dubrovačkog biskupa.- Potrebno je pojačati molitve da bi ishod ovih zauzimanja bio uspješan i blagoslovljen. Zaključeno je da se strpljivo čekaju Rješenja,- a zatim ponovno da se sazove Vijeće radi poduzimanja daljnjih koraka.

PLAN GRADNJE DOMA ZDRAVLJA I ŠKOLSKIH ZGRADA.- U gradu i po selima naše Komune održano je nekoliko skupova birača u kojima je tumačena po treba gradnje gornjih objekata. Narod je posvuđa prihvaćao plan, a i teret: višegodišnji doprinos od primanja. Sproveden je za to Referendum i og-

romnom većinom prihvaćene su obaveze.

Trebali smo u ovom broju Lanterne prikazati plan igradnje i vrijednost poduhvata, - ali je izostala obećana kompetentna suradnja.

Svakako, živo preporučamo našim Iseljenicima, Domorođcima i prijateljima: svaka pomoć, svaki doprinos u ovu svrhu dobro će poslužiti i sa zahvalnošću će Odbori primiti. Radi se o zajedničkom, općem dobru i osobito za budućnost ovog grada i čitavog Otoka!

IZGRADNJA HOTELA. - Na suprotnoj pelješkoj strani u uvali Perne izniknulo je cijelo ugostiteljsko naselje "Perna"-sastavljeno od niza većih i manjih paviljona-kuća. Ovo je od sada najuspjelija hotelska izgradnja na našem području, a koje se lijepo uklopila u ambijent.

Na Salatinu se dovršava veliki hotel "Marko Polo" koji je zaokružio dosadašnje objekte našeg hotel, pod "Korčula" (Hoher). Ima mjesta u njemu za 286 gostiju, niz dvorana, bazen i ostali konfor. To će biti odlična baza za zimski turizam u Korčuli. Projektant hotela arh. Bernardo Bernardi-porijeklom Korčulanin-dao je ovim objektom prvo doista kvalitetno suvremeno arhitektonsko djelo u Korčuli.

25.VII. MLADOMISNIČKO SLAVLJE U IMOTSKOM VLČ. don Iva Gjurgjevića, sina pok. Toneta Korčulanina. Slavlje je okupilo nekoliko tisuća vjernika Imotske Krajine, a prisustvovalo je i nekoliko članova bliže rodbine iz naših strana.

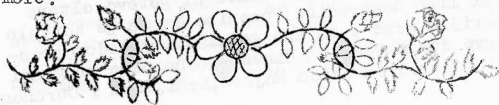
Naša župska zajednica srdačno je Mladomisniku čestitala, a pojedinci su i prikazali svoj dar. Mladomisniku od srca čestitamo, posebno Majci sa željom da ga Gospodin vodi radošću, uspjehom za Božju slavu i dobro duša.

25.VII. GOSPA ČARSKOGA POLJA. - Usprkos vruće ljetne nedjelje u Čari se okupila okolo Gospe velika masa pobožnih hodočasnika sa svih strana otoka Korčule. Stotine vjernika primilo je sv. Pričest. Autobusi su stizavali sa svih strana. Razvila se ogromna procesija, nakon što se naše Dominikanke održali igrokaz: Dvije majke, Blagoslovljena je i novi krasni Gospin barjak.

Propagirali smo pohod Čari i u gradu. Odazvalo se mali broj hodočasnika: Korčulani su naveliko "slavili" svoj ribarski dan na Badiji i tako nam je svima jasno sve ostalo!....

16-20.VII. NAŠ "RKUD" U POSJET ANCONI. - U sklopu ankonskog festivala otišla je Moreška, Oktet i folklor. Primljeni su veoma ljubezno, a uspješno su i gostovali zauzevši drugo mjesto na festivalu internacionalnog karaktera. Izostalo je ono najveće oduševljenje: vrućina, napor nastupanja, skupa Ancona, strogi carinici u Splitu...

23.VII. JADRANSKI SUSRETI. - TV-serija natjecanja hrvatskih gradova u Dalmaciji u raznim (i šaljivim) disciplinama. Prvi susret bio je u Korčuli između Vele Luke i Korčule. Borci su bili podjednaki: pokupili su jednaki broj bodova. A Korčuli je dodijelio pobjedu pretsjednik Mjesne Zajednice uspješnijim rušenjem čunja. Naša dva najuspješnija bijehu: ministrant Renci Stecca u maštalu i rokovački sakristan Melko Kalogjera na brvni, odkuda je svoje protivnike redom slagao u more.

Spomen
plaketa-
rad ak.kip.
Vinka Fabris

MATI GRADA

Značajno je da prvi crkv.povijesni spomen Korčule navodi "Santa Maria di Curzula" godine 1274. U stvari: nema crkve ni gotovo oltara bez lika Bogorodice. Ponosimo se da je Korčula Marijin grad i da smo god.1950. prigodom proslave dogme Gospina Uznesenja na nebo proglasili Bogorodicu našom Majkom, Kraljicom i Obranom.

Dvije najstarije i važne umjetnine Korčule: dva poliptiha Blaža Jurjeva Trogirana iz prve pol.XV st.posvećena su Bogorodici:Imakulati (sađa u Riznici) i Suotkupiteljici(Crkva Svih Svetih).

Medjutim bizantinska ikona Gospe od Otoka-Braniteljice građa od Turaka 15.VIII.1571. iz franjevačke crkve na Otoku(Badiji)još je starija: oko 1300. Od nje Badiji i potječe staro ime: Scoleum Sanctae Mariae. Rozanović spominje moštvo njezinih zavj.dragocjenosti-kao izraz odanosti i pobožnosti ovog kraja prema Mariji.

Marijanska slavlja povezana sa pobožnošću sv.Križu od Otoka vjekovima su okupljala hodočasnike sa cijelog otoka Korčule na Badiju,osobito na Porcjunkulu,2.VIII.i Velu Gospu 15.VIII.

Kapela Gospe od Ploča kraj Općine potječe iz god.1494.

Čučićeva Gospa od Zdravlja iz god.1576.u najvećoj je časti svih Korčulana i susjeda.

Gospica u Katedrali iz oko 1600 u prošlosti se najviše častila o Božićnim danima, ali i o svim Marijinim svetkovinama,osobito na Anuncijatu.

Velika Gospa -venecijanska ikona XVII st.u dominikanskoj crkvi Sv.Nikole,svake je godine okružena našim gradom u večernjoj proslavi i procesiji Velike Gospe.

Karmelska Gospa u Katedrali iz god.1642.dje lo je Carla Ridolfi iz Venecije,a ima do danas i svoju mnogobrojnu škapularsku bratovštinu.

Žalosna Gospa -Pietâ- velika drvena barokna skulptura(Rafael Donner?)preuzela je pobožnost od poliptiha,kada je biskup T.Kosirić donio iz Venecije god.1801.

Od god.1802.kip Gospe od Utjehe povećao je slavljenje Bogorodice u crkvi Sv.Mihovila,gdje je 1603.osnovana posebna Gospina bratovština. Pred njom se često nekada vjenčavali parovi. Njezino zavrjetno zlato(u prošlosti je većim dijelom prodano) dokazuje ufanje i zagovor Bogorodičin ovoj našoj sredini kroz 150 godina.

Gospa od Pohonjenja na Vrniku(na Škoju)-koja se slavi 2.VII.- časti se još iz XVII st. A nabavom drvenog kipa iz vremena Austrije-pobožnost je dobila novi zamah do danas.

Spomenimo crkvu Naše Gospojine-Gospa od Zaečca ili Madonina.Nalazi se na pijaci.Za ovu crkvu izradio je Blaž Trogiraniin svoj slavni poliptih(sada u Riznici).Crkva je obnovljena god.1954. Vratili smo joj skraćeni oblik,na novo izgradili kameni oltar na kojem smo kao prijestolje postavili mramorni barokni troniz Katedrale za Gospin drveni kip XVII st.nadjen u ruševini kuće Ismaelis na Vrniku.Ovoj obitelji je inače nekada pripadala ova crkva.

Crkva Anuncijata iz kraja XVI st.pripadala je obitelji Kanavelić.Poslije rata je nacionalizirana,devastirana i sada zatvorena čeka"bōlje dane"-ukoliko bude predana župi.

U uvali "Luka"podno parka"Hober"izgradjena je prostrana Lurdaska špilja god.1908.

Bilo bi predugo a i nemoguće nabrajati sve prikaze Majke Božje po našim crkvama,bratovštinama i muzejima.Njihov veliki dio su dragocjena umjetnička djela stranih i domaćih umjetnika,Ova djela nisu povezana uz neko zasebno čašćenje Bogorodice,ali svjedoče o ljubavi i časti Majke Božje na svakom koraku,u svakoj kući tako da s pravom kažemo: Gospa je nekada i danas centar srca i ufanja Korčulana.

Spomenimo ipak neka djela:
 Navještenje na ciboriju Katedrale od Marka Andrijića(kraj XV st.),-kip Gospe od Zdravlja na portalu strane Sv.Roka(XVI st.),-kip Bogorodičin na portalu Badijske crkve,djelo nepoznatog korčul.klesara(XVI st.),-lik Gospe na procesionalom križu od srebra bratovštine Sv.Svetih. Djelo majstora Ivana Progonovića(XV st.),-Oravstava Krunice:niz slika na stropu crkve Sv.Svetih od Tripa Kokolje iz kraja XVII st,-mnoštvo umjet.djela u Opatskoj Riznici:Ugrinovićeve Madona iz XV st.,-Bokeljska Bogorodica sa svecima iz XVI st.,-G.B.Bellinijeva Gospa iz kraja XV st.,-Gospa Tizianove škole i Anuncijata iz Veronezove radionice iz XVI st.,-mramorni reljef Bogorodice u stilu L.Della Robbia iz kraja XV st.,-C.Dolcia Žalosna Madona iz XVII st.,-Gospa Bolonjske škole c.1600.,-Medovićeve i Maštrovićeve Gospa,-te konačno mnoštvo medalja i pacifikala raznih stoljeća: sve ukazuje na stoljetnu i živu privrženost Bogorodici.

Korčula dakle s ponosom i ljubavlju štuje i čuva lik Bogorodice u dragocjenim umjetničkim ostvarenjima,-a dakako,nema korčulanske kuće koja ne bi štovala Majku Božju u kućnim slikama.

P A Ž N J A !

GRADE MOJ LIPI : CRNAMENTE OD SVITA - FAMOZA
 K O R Č U L O !

Spašena je žrtvom i junaštvom vrloga ARHIDJAKONA ANTUNA ROZANOVIĆA. Primit ćeš njegovo djelo:OBRA NA KORČULE. Cijena je : 10 Ndin.Sjeti se doprinosa Proslave! OBOGATI KUĆU UMJET.PLAKETOM JUBILEJA! Cijena je: 100 Ndin.

MATI OTOKA KORČULE

Čara

U sredini otoka Korčule nalazi se župa Čara-omanje mjesto sa c. 650 duša. Pripada jednom od najstarijih naselja na Korčuli. Uz župnu crkvu iz XVI st. - ima nekoliko srednjovjekovnih kapela. Početkom XIV st spominje se Gospina crkva u Čarskom polju. Ona je tokom stoljeća pregrađivana, a danas nosi stilski pečat XVI st.

U crkvenoj apsidi nalazi se barokni mramorni oltar iz god. 1761. Medjutim na njemu su aplicirani bas-reljefi od alabastra: gotički stilizirani likovi Bogorodice u misterijima Njezinog života: Navještenje, Božić, Poklon Triju Kraljeva, Uznesenje, Krunjenje.

Pobožna tradicija hoće da je Gospin lik u šajci doplovio u Čavića luku, odakle da je prenesen ovdje. Bogorodičin lik Krunjenja koji je u osobitoj časti vjernika okružen je zrakastom mandorlom koja naliči šajci.

U nizu alabastrenio-gotičkih reljefa na Korčuli vjerojatno i ovi čarski reljefi pripadaju istom izvoru: engleskoj radionici XV st. u Northigam-u i Desbyshe-u.

Korčulanski kipar Marin Radica izradio je

Gospu okvir i paviljon god. 1902.

Gospu Čarskoga Polja časti cijeli Otok, Pelejšac i Lastovo. Glavna svečanost je na svetkovinu sv. Jakova (25. VII.): dan kada je lik Gospin došao, veli pobožna predaja. Druga svetkovi na je na Malu Gospu.

Bezbrojne zavj. pločice svjedoče o stoljetnom čašćenju Majke Božje u Čari, a ne manji i mnogobrojni zlatni darovi.

25. VII. na svetkovinu Gospe Čarskoga Poljamoge stotine hodočasnika slegnu se u Čari. Osobito vjernici iz Blata.

Čarska Gospina svečanost kao da ne podnosi drugog slavlja osim onog čisto duhovnoga: bosonoge žene i majke, sakramentalno čišćenje najvećeg broja hodočasnika i pokorničko nošenje Lika u svečanost procesiji po Polju.

Gospini štovatelji pale bezbrojne svijeće i pod vedrim nebom rado slušaju propovijed u vrijeme Euharistijskog slavlja.

Začudo: mnogi stanovnici Čare kao da su zamoreni ovim Slavljem, pa ostaju mnogi sa strane.

Pučki pjesnik opjevao je legendu o Čarskoj Bogorodici poduljom pjesmom u kojoj kaže :

AL TI, BOŽE OSOBITA HVALA,
ŠTO SE TVOJA MAJKA DOSTOJALA
SVOJIM BLAGIM OČIM POGLEDATI
I MISTANCE ČARU OBDARITI.

DA U NJEMU ČAST I POKLON PRIMAM
I MILOSTI PODILJUJE SVIMA,
KOJI NO JU ČISTIM SRCEM ŠTUJU
I CRKVICU SLAVNU POSIĆUJU.

GDI SE NJENA PRILIKA NASTANI,
DA NAS OD ZLA I NESRIČE BRANI,
TER JE HTILA ANGJELSKA KRALJICA
POSTAT NAŠA MOĆNA ODVITNICA.

Blato

Kao u svim župama otoka Korčule, tako je i u Blatu oduvijek velika pobožnost prema nebeskoj Majci Mariji. Nabacit ću samo par činjenica da to osvijetlim :

U crkvi Matici od 8 oltara- 4 su posvećena Majci Božjoj, a iznad glavnog Svih Svetih: opet je divna slika Madone: dakle može se reći 5 oltara posvećeno Bl. Gospi.

U župi su tri špilje Gospe Lurdske- tri kapele Gospe od Karmena i još 6 kapela Majke Božje. Bratovština Gospe od Ruzarja utemeljena je u ovoj župi još god. 1672., a moljenje sv. Ruzarja je najmilija molitva blatskoga puka. Osobito je lijep -barem za nas!- način moljenja sv. Ruzarja- o kojem piše pok. učitelj Petar Kumičić: "Blatski puk osobitim nekim vapećim glasom moli sv. Ruzarij, koji prodire u srce i ugodno se razliježe naokolo, te probudjuje pravu pobožnost prema Djevici nad Djevicama".

Iako je crkveno zlato često puta i balast skopčan sa mnogim poteškoćama za župnika- zlato koje posjeduje kip Gospe od Ruzarja u Blatu, a koje je poklon blatskih vjernika, -jasno nam zbori ne samo o vjeri već i o ljubavi naših vjernika prema Blaženoj Gospi: jer ljubav se mjeri žrtvom koju doprinosimo za ljubljeno. Ta se ljubav i danas očituje prema Bl. Gospi.

Od svih Gospinih blagdana najvećom se svečanošću slavi blagdan Vele Gospe. Još se i danas ponude preko 60 muškaraca koji nose Gospin kip iz Plebanske crkve do kapele Marijina Uznesenja

u "Poje". Tamo svi pristupe i sv. Pričesti. Ovo je svakako najveća procesija u župi- iza one Velikog petka. Koliko je ta svečanost Vele Gospe ma srcu Blaćanima govori i ova sitnica: Blaćanin ne pita: tko je ove godine "pridika" na Velu Gospu u Polju, već kratko: "Tko je pridika u Poje?" ili "Jesili bi litos u Poje?" Svakom Blaćaninu su jasna takova pitanja.

Na našem Otoku najveće je proštenišće: Gospa Čarskog Polja. Medjutim bez pretjerivanja više od 60% svih hodočasnika su vjernici župe Blato.

Zar nam ovo nekoliko činjenica jasno ne govori da su Blatski vjernici voljeli i još uvijek vole našu zajedničku Majku Mariju.

Don Ivo Protić, župnik

Pupnat

Gospa zauzima zaista mjesto majke u ovoj župi. To se očituje na njezine blagdane i u mjesecima (svibanj, listopad) Njoj posvećenima. Ponajviše se ipak ističu dva datuma, dva blagdana:

Gospa od Snijega i Gospa od Ruzarija.

Gospa od Snijega 5. VIII. je glavni blagdan. Tog dana u župi je više svećenika koji ispovjedu daju vjernike, te se podijeli preko 270 Pričesti. A Pupnat je malo mjestance.

Vjernici svoju pobožnost prikazuju u čast Gospi za raznovrsne potrebe: duhovne i tjelesne. Obično posebno izabrani propovjednik obnavlja okupljenom velikom broju vjernika misli i istinu o Mariji. U mjestu se tada okupi i mnoga ro

dbina koja živi po selima i gradovima diljem Domovine; dodju i iseljenici i dakako susjedni svećenici.

Gospa od Ruzarija štuje se u Prvu nedjelju listopada. Zaštitnica je naše Bratovštine koja je vrlo aktivna. Brojne su tada sv. Pricesti, a pogotovo svi Bratimi i Sestre pristupaju sv. Sakramentima.

Nakon sv. Mise Bratimi se okupe na zajednički objed (past). Prije jela drži se godišnja Skupština, kada se izabire nova uprava - dok se starij zahvali upravitelju Bratovštine u ime svih Bratina. Nakon objeda sakupljaju se milodari da se otsluži sv. Misa za pokojne Bratime.

Žrnovo

Žrnovski puk od prastarih vremena štuje svoju Nebesku Majku. Najveća Gospina svetkovina u ovoj župi je Mala Gospa.

Kapela Male Gospe nalazi se u zaseoku Prvo Selo. Sagradjena je 1458 god. od braće Jakova i Luke Baničević (Banisio). Više puta je bila popravljana, a god. 1854 temeljito.

Iz godine u godinu vjerni puk se sve više okuplja oko lika Gospe. Kako je Kapela inače mala - osjetila se potreba za proširenjem Svetišta. Tako su za župnikovanja don Iva Gregova 1939 god. započeli radovi na njezinom proširenju. Radilo se velikim žarom i radovi su vidno napredovali. Međjutim morali su biti prekinuti početkom II. Svjetskog rata. Svi pak pokušaji poslije

rata da se nastave radovi oko proširenja kapele nisu se ostvarili. Naišlo se na mnoge poteškoće: bilo radi predviđenog rušenja stare - bilo radi nadogradnje nove kapele.

Danas nažalost zidovi oko kapele pružaju tužnu sliku koja u srcima svih Gospinih štovatelja izaziva žalost. Ovakvo sadašnje stanje je u pravu nedostojno. Manjka i razumjevanje onih koji bi trebali i mogli pomoći da se uzmgne dovršiti ovo djelo.

Svetkovanje Male Gospe 8. IX. počinje uvodnim pripremama. Župnik se navrijeme pobrine za propovjednika, a pozove i susjedne svećenike da učestvuju u proslavi.

Svi župljani koji se zbog bilo kojeg razloga nalaze izvan mjesta, žele se na taj dan naći zajedno sa svojim u Žrnovu. Glavni dio svetkovanja odvija se poslije podne, kada se održava procesija sa Gospinom slikom i kad se drži glavna propovijed vani, ispred kapele. Zapaža se veliki interes za poslije podnevnu funkciju i kod onih koji nisu redoviti posjetioci crkve.

Vjernici Žrnova okupljaju se i mole posebno opet uz dragi kip Gospe od Ruzarja na Mratinskoj Glavici, posebno o Njezinom blagdanu na Prvu nedjelju listopada.

God. 1910 postavljen je kip Gospe Lurdske u Postrani, a god. 1911 u Prvom Selu na "Jankovu".

Gospa uvijek dijeli obilje milosti, a vjerni puk Žrnova u znak zahvalnosti dariva Joj često svoje dragocjenosti.

Molimo da i u ovoj Marijanskoj godini i našoj Jubilarnoj 400 god. Obrane od Turaka, kada je razmjerno najveći broj Žrnovaca branio Grad, da se riješi i naša davna želja: omogućenje proširenja i obnove Gospinog glavnog svetišta u nas.

Don Josip Batistić, župnik

Lumbarda

Čašćenje Blažene Djevice u Lumbardi odrazuje se u sudjelovanju pri bogoslužju na Gospine blagdane tokom cijele godine pojačanom pobožnošću i kroz duhovnu radost. Vjernici tih dana posebno rado pristupaju Ispovijedi i Pričesti. To osobito vrijedi o Gospi od Zdravlja.

Središnji ipak blagdan štovanja Marijina je Vela Gospa- koja se slavi ne manjom svečanošću i veseljem od glavnog blagdana župe, t.j. Sv. Roka, zaštitnika župe i mjesta. Tog dana, kao i na svetkovinu Gospe od Ruzarija ima više pričesti nego svih drugih blagdana.

Svibanjske pobožnosti započinju čašćenjem Bogorodice svečanom procesijom, a nastavljaju se moljenjem krunice po zaseocima i kapelama.

U zadnju nedjelju svibnja obavi se Pohod Gospi u Njenoj špilji- tom omiljelom kutku Lumbardjana na prolazu iz baština ili iz Korčule.

Čašćenje Gospe krajem godine završava se Listopadskom krunicom i procesijom Gospe od Ruzarija.

Vjernici rado sudjeluju u većem broju na skupnim hodočašćima Gospi- na pr. Gospi od Anđela, a i privatnim pohodima u većem broju u Čaru Gospi na svetkovinu Gospe od Zdravlja u Korčulu.

Istinито je reći, da je Majka Božja srce i ove župe i da Lumbardjani nose Gospu u svojim srcima, obiteljima i po svijetu, gdje se nadju.

Don Jozo Azenić, župnik

Smokvica

Račišće

Vela Luka

Lik Bogorodice nalazi se u punoj časti, pobožnosti i ljubavi vjernog puka i ostalih korčulanskih župa.

Prekrasna smokviška crkva posvećena je Gospi nom Očišćenju. Narod osobito časti Gospu od Ruzarija. Njezin kip su smokviške majke kroz dugi niz desetljeća obdarile zavjetnim zlatnim darovima.

Račiške žene, majke i pomorci ne skidaju svojih srca od lika Bogorodice-Pomoćnice Kršćana. Ona je obdarena mnoštvom zavj. zlatnih darova ne kada i dan danas. Ovaj vrijedni pomorski svijet vrlo dobro zna i osjeća na svojim morskim putovima što im znači i donosi draga Gospa.

Vela Luka naša najmladja župa na Otoku uvelike časti Nebesku Majku od početka župe. Njezini blagdani, osobito Vela Gospa, Gospa od Ruzarija okuplja masu svijeta uokolo Njezinog kipa u župskoj crkvi. I tu zavj. zlatni darovi svjedoče o velikom srcu Bogorodice prema njezinom puku.

Medjutim Gospa od Zdravlja na Badu zanosi svoje vjerno i živo u Veloj Luci na pobožnost i Sakramente.

Špiža Lurdske Bogorodice takodjer svjedoči koliko je Gospa osvojila i očuvala u svojoj moći vjerni puk i koliko pomaže ljudima u duševnoj i tjelesnoj stisci onima koji je zovu...

KORČULANI I BOGORODICA

Štovanje i ljubav prema Bogorodici duboko su usadjeni u srcu Hrvatskog naroda. Diljem Domovine, u gradovima, selima, na osamljenim brežuljcima posijana su Marijina svetišta. Tako bijaše od Solina i Bijača-do Bistrice i Zagreba, od davnina do danas.

I grad Korčula-jedan od dragulja Hrvatske-smatrao je oduvijek Mariju svojom Majkom i stoga živio s Njom i uz Nju stoljećima. Cijeli se život Korčule zapravo odvija u ciklusima liturgijske godine: znači Kristov život prožima svaki dan. Život Korčulana. Oduvijek! A Marija- Majka i Bogorodica, kao i u Evandjelju, od Jaslica do Kalvarije stoji uz Sina. I zato u Korčuli Gospa uz Krista, sa Kristom znači i jest jedno u životu, vjeri, liturgiji.

Imakulata -8.XII.- najsjajniji, najbjeliji Gospin blagdan slave Korčulani Deveticom pred Marijinim likom koji se prenesen tih dana iz Gospijine, nalazi u središtu Katedrale. Na sam blagdan bjelina Bezgrešne kao da sve nas čini čistijima. "Sva si lijepa o Marijo i ljage grijeha istočnog nema u Tebi...Ti diko roda našega..."

pjesma i goruće svijeće prate u noć kip u Njenu crkvu.

Uoči Božića-Deveticom pred dragim, starim likom Gospice-Korčula zaziva:

"Rosite nebesa sa visina i oblaci neka dade Pravednika!"

A kad se u Badnjoj noći razliju nad usnulim gradom zvuci dragih zvona, zapjevat će puk uz Jaslice u Katedrali, po crkvama i domovima:

"U sve vrime godišća Porodjenje Ditića
Mir se svitu navišća: Od Divice Marije!"

A prastara pjesma nadovezuje:

"Nut Božji dionici
Čujte Majke Božje riči
I šinka joj mili glas..."

Svjetlost jaslica produljiti će svijeće Gospe Kandalore -koja u ovom blagdanu stoji pred nama kao jednostavna Mati- izjednačujući se po nizno sa svim majkama Izraela, majkama svijeta.

Dva tjedna pred početak Korizme, te kroz cijelu Korizmu nedjeljom popodne mole se tradiciionalne, prastare (XIV st.) Molitve u crkvi Svih Svetih. To su molitve o Muci Kristovoj promatranjnoj kroz lik Njegove Majke i stoga se obavljaju pred kipom Žalosne Gospe (Pietà):

"Tužna i plačna Majka staše
Uz križ na ki izdisaše
Gorko izmučen Sinak svoj."

Posebno je teološki duboka i proživljena "Pisan"

"Tebe tebe ah ranjahu
I srce Ti probodijahu
Čavli Sinku ruke i noge
Koj probiše s muke mnoge..."

Na Veliki Petak, dok se Krist uspinje na Kalvariju, dok viad, umire na križu-Korčula odajući

Ma počast i ljubav veličanstvenom večernjom procesijom sa svijećama (torcima) tuguje zajedno s Bogorodicom :

"Plači srcem i s'očima Ko bi moga ne plakati
Mku svoga Gospodina. Di ga plače tužna Mati!"

A kad zvona zapjevaju slavu Uskrsnog jutra koje -po Kristu i za sve nas znači USKRSNUĆE, u najsvetijoj, najradosnijoj procesiji Korčula kliče, objavljuje :

"Uskernut je naš Spasitelj
Bog i Čovik Otkupitelj.

Zato Divo i Krajice
Sinu svomu sad raduj se!"

Marija stajaše uz križ, Marija stoji kraj s lavnog Groba: utješena Mati i Mati Tješiteljica. Ona "Milosti puna"- zajedno sa Apostolima na Duhove dočekuje, prima Duha Životvorca, Duha Utješitelja.

Na Uskrsnj ponedjeljak, a posebno na Duhovski ponedjeljak Gospu od Utjehe slavi cio naš grad u crkvi Sv. Mihovila, pronoseći procesionalno voljeni kip ukrašen zlatom ljubavi i zahvalnosti, uokolo grada.

Krunica opliće stoljećima trudne, istrošene ruke naših žena. Njeno tiho zveckanje, taj dragi zvuk naših crkava i domova, oživljava posebno u mjesecu svibnju, početkom kojega osobito žene i majke slave dan Gospe Pompejske u crkvi Sv. Nikole. Iz večeri u večer poput zrna krunice uz obalu sv. Nikole polaganim koradima prolaze Korčulanke na pohod "Prvoj od svih žena".

I dok vrućina i ljeto zaokupljaju grad, dok život kao da više no inače poprima vanjsko obličje bezbrige i površnosti- ali i prolaznosti, na Vaeliku Gospu 15. VIII. sjetiti će se Kor-

čulani pred likom Gospe od Ploča i Gospe Badijske u Katedrali Njenog zagovora iz 1571 god. od Turskog uništenja, a večernim slavljem i procesijom u Sv. Nikole-istine da je Goapsa uznesena na nebo- kao što ćemo i mi biti po Kristu Uskrsnom.

Još jednom, u jesen na blagdan Gospe od Ružarija, 7. listopada i kroz cijeli mjesec listopada misteriji krunice okupljati će nas oko lika Gospe od Otoka.

Početkom godine slavili smo kao Bezgrešnu uzvišenu Kraljicu, a sada krajem godine 21. studenog obraća joj se cijela Korčula kao Majci koja tješi svekakoga u njegovim nevoljama: Gospi od Zdravlja. Gori Njen skromni lik stotinama voštanica, žari se neizbrojenim vapajima i zahvalama srdaca.

Ip moli dakle Korčula od Nje tada u uvijek?

"Polak Križa s Tobom stani
Tve žalosti spominjati
Dokle živit budemo.

Kađa bude tilo mriti
Čini duši udiliti
Vičnje raja blaženstvo!"

A.F.

11. - 12. IX.
subota - nedjelja

DANE PROSLAVE JUBILEJA POSVEĆUJEM KRISTU I
BOGORODICI, - CRKVI I BRAĆI, OSOBITO GOSTIMA.
SUDJELUJEM: DOČEKU ODLIČNIKA-AKADEMIJI-NO-
ĆNO^M SLAVLJU-PONTIFIKALU-PROCESIJI.
IZNAD SVEGA: SV. ISPOVIJEDI I SV. PRIČESTI !

TRAGOM BRANITELJICE NAKON 1571...

G O S P A O D O T O K A (BADIJE)

Njezina slika sačuvana je do danas. Od god. 1950. nalazi se u našoj Katedrali, nakon što su Franjevci bili prisiljeni napustiti Badiju. Iste godine otpremili smo je u Rest. zavod Jug. Akademije u Zagreb na obnovu: bila je veoma oštećena i polomljena u nekoliko komada.

Zavjet grada Badijskoj Veloj Gospi održavao se kroz stoljeća; Kaptol i Gradsko zastupstvo, predvođeni opatom i načelnikom, uz mnoštvo svijeta krenuli bi na Badiju. Načelnik bi se prvi iskrcao i pružajući ruku opatu pozdravio: "Dobro došli!" A na povratku u grad prvi bi se iskrcao opat i rukujući se pozdravio bi na čelnika: "Dobro došli!"

Pred Gospinom slikom na Badiji pjevali bi Misu zahvalnicu. Od god. 1900 bio je običaj, da bi uz pošalice i smijeh Franjevci ponudili opatu i pratnji bijelu kafu u sakristiji. Tako je uvedeno od gvardijana o. B. Benjowsky. Za vrijeme Venecije Kaptol je zahtijevao da se cele brentu ponudi kafa. Ali je mletaško Vijeće Desetorice presudilo u raspravi da su Franjevci

Cudotvorna ikona Vele Gospe od Otoka (Badije) iz XIII stoljeća
privremeno u korčulanskoj Katedrali

dužni ponuditi "čahu vode".

Sada je Gospina ikona smještena u Katedrali na južnom zidu gdje su :

TURSKÉ TOPOVSKE KUGLE I ZAVJETNI NATPIS

Prigodom radova u Katedrali u prošlom stoljeću bijahu skinuli aragonske helebarde iz god. 1483. i turske kremenjače iz god. 1571. i predali ih Franjevcima na čuvanje. Njihovim odlaskom sa Badije ovo oružje vratiše gradu-crkvi.

1571
1971
400 God.
Jubilej
obrane
Korčule
od
Turaka

Pred desetak godina ponovo smo postavili he lebarde i topovske kugle na njihovo mjesto. A turske puške postavili smo na stepeništu Opatz ke Riznice: nije bilo uputno ponovo "oboruzati" crkvu oruzjem koje uocljivo potsjeća na najveće zlo: ratove i smrt.

Uz helebarde obnovili smo na kašno-renesansnoj ploči Rozanovićev pozlaćeni natpis u klasičnoj latinštini, a hrvatski glasi :

SEDAKDESET PRVE GODINICE - NAD TISUĆU PETSTO TEKUĆ KOLO - PO PORODU BOŽANSKE DJEVICE - IZ GALLIJA ŠIROM NAKOLO - UDRE NA NAS ULUZ ALI BANE - SLAVNE DJEVE NA DAN UZNESENJA - LJUTE BANA DOPANULE RANE, - SKRŠEN, BJEŽI S PRED NAŠEG BORENJA, - DJEVI, ZA NAS KOJA IZVOJUJE, - GRAD ZAHVALAN PLIJEN POSVEĆUJE. (prijevod don Petra Franasovića god.1871.)

KAPELA GOSPE OD PLOČA

sagrađena je na Općinskom trgu god.1531.na uspomenu borbe između Venecijanaca i Napuljaca (Aragonaca)pod Korčulom god.1483.

Na tom mjestu arhidjakon Rozanović održao je svoj znameniti govor na Sniježnu Gospu 5.VIII. Time je započeo organiziranjem obrane grada od skore turske navale.

Kapela je tokom stoljeća bila zapuštena.God. 1934.je obnovljena.Otada su u njoj dvije kamene ploče s natpisom :

GRADJANSTVO KORČULE
SLAVEĆ 900-GODIŠNJICU
OTKUPLJENJA LJUDSKOG RODA PO
KRISTU
SJEĆA SE OSLOBODNENJA KORČULE 1571 GOD.
PO DJEVICI MARIJI
KRISTU I MARIJI NA SLAVU

POTOMCIMA OVAJ POMEN OBNAVLJA
A drugi glasi :

SJEĆAJUĆI SE HARNO
HRABROSTI I POŽRTVOVNOSTI
ARHIDJAKONA A.RUŽIĆ-ROSANEUS
PRIGODOM NAVALE
ULUZ-ALIJINE VOJSKE 1571.GOD.
NA VJEČNU USPOMENU
P.G. 1934. KORČULANI

Iznad ploče uklesan je Rozanovićev grb.

Neđavno smo na oltaru smjestili obnovljenu sliku Gospe od Vrtova koja se nekada štvovala u (porušenoj)crkvisi Sv.Vlaha iznad grada,na mjestu gdje je sagrađena Forteca.

Uz Gospinu sliku izložen je njezin srebrni pokrov-zavj.dar don Vicka Vulovića god.1722.i mnoštvo zavjetnih pločica.

Nad kamenim Gospinim okvirom leži željezna topovska velika kugla za koju tradicija kaže,da se do kapele odkotrljala sa pijace u vrijeme turske navale. Uz oltar postavljena su na dva kapitela dva mletačka topa XVI st.

GROBNA PLOČA OBITELJI ROZANOVIĆA

ugrađena je u pilu kuće pred dvoranom Bratovštine Sv.Roka.Ta kuća nekoć je pripadala ovoj obitelji. U renesansnoj ornamentici prikazan je grb Rozanovića:(viziera i)tri ruže. Početkom XIX st.Katedralu su popločali i poništili grobnice i grobne ploče,a ova je prenesena u Bratovštinu.

Pastoralno vijeće župe predložilo je Prokuri da bi se ploča vratila bliže Rozanovićevom grobu u stranu Sv.Roka u Katedrali- ali-velebratimi se tiže ne slažu.

SPOMEN PLOČA VELE GOSPE U KATEDRALI

postavljena je god.1950.i blagoslovljena prigodom proglašenja dogme Gospina Uznesenja.Nalazi se s lijeve strane kaj glavnog ulaza.Nad pločom je ugrađena bizantinska Bogorodica XVI st.,a ispod ploče grb opata Matijaca.

Natpis na ploči glasi :

NA ČAST
BLAŽENOJ DJEVICI
UZNESENOJ NA NEBO
1.STUDENOGA XXV SVETE GODINE
ISTINOM VJERE PROGLAŠENO U RIMU
NEBESKOJ MAJCI I DOBROJ ZAŠTITNICI
U ZNAK LJUBAVI I ZAHVALNOSTI
NA IZGLEĐ POKOLJENJIMA
KORČULANI
GODINE 1950
P.

ROZANOVIĆEV RUKOPIS: OBRANA KORČULE

sačuvan je u nekoliko prijepisa XVII su,u Zadru,Dubrovniku. Obitelj Kapor u Korčuli čuva najstariji primjerak Rozanovićevega djela,vjerojatno iz kraja XVI st.(možda original?)

Dr Jakov Salečić,korčul.kanonik,rođom iz Smokvice,preveo je i štampao god.1743 ovo djelo na talijanski. A župnik Trstena Petar Franaso-
vić preveo je i publicirao na hrvatski u Dubrovniku god.1871.prigodom 300 god.proslave Obrane Korčule od Turaka.

Ovih dana izlazi iz tiska novi hrvatski prijevod u redakciji opata Matijace-kao spomen našu proslavu 400 god.Obrane.

Rozanovićeve opis prilika i borbe tako je živ i zanimiv,da "čita se kao roman".Ovu knjižicu poslat ćemo svim čitateljima Lanterne.

SPOMEN - PLAKETA 1571-1971

takodjer će obilježiti naš Jubilej.

Na prednjoj strani iznad panorame Korčule uzdiže se lik Gospe od Otoka.Unaokolo je natpis:

ČUDOTVORNOJ ZAŠTITNICI GOSPI OD OTOKA
Na stražnjoj strani je natpis :
JUNAČKOM ARHIDJAKONU ANTUNU ROZANOVIĆ

1571 - 1971 KORČULANI

Spomen-plaketu u bronzi izradio je naš ugledni mladi kipar Vinko Fabris.

Plaketa će stajati c.100 Ndin.Emisija je malobrojna,pa će biti i numizmatička vrijednost.

Uglednicima i dobročiniteljima značajnijeg dara za Proslavu-Crkvu plaketa će im biti znak naše zahvalnosti i priznanja.

SPOMEN MEDALJICA

Gospe od Otoka imat će takodjer skromnu emisiju.Prikazivat će reducirano naličje Plakete u pozlaćenoj bronzi.

POŠTANSKI PRIGODNI PEČAT

(nadamo se)da će biti u pošt.upotrebi 12.IX. Emitirat ćemo tom prigodom i posebne Gospine dopisnice,a vjerojatno i omotnicu.

U pečatu je ocrtan lik Gospe od Otoka,a naokolo je natpis:

OBRANA KORČULE OD TURAKA 15.VIII.1571.

KORČULA 12.IX.1971.

Pečat je izradio akadem.slikar Alfred Pal iz Zagreba.

Uz dosadašnje povjesne spomenike na dogadjaj iz god.1571.- i mi dodajemo naš priloguvjereni da će se Korčula stoljećima zahvalno sjećati Obrane,Bogorodice i Rozanovića.

MOLITVA GOSPI BADIJSKOJ

GOSPE NAŠA - GOSPE BADIJSKA

STOLJEĆIMA SI BILA NE SAMO SIMBOL NAŠE VJERE,
NAŠIH ZANOSA - VEĆ I UTOČIŠTE NAŠIH BOLI.

TEBI SMO GOSPE BADIJSKA DARIVALI VOŠTA-
NICE, DONOSILI CVIJEĆE, PJEVALI PJESME;

TEBI SMO MAJKO U TIŠINI PRIKAZIVALI SE-
BE, SVOJU DJECU, SVOJE OBITELJI.

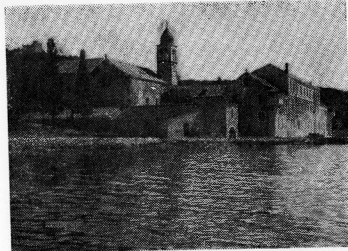
TEBI SMO GOSPE BADIJSKA DOLAZILI U PRO-
CESIJAMA,

TEBI SMO MAJKO DOLAZILI OSAMLJENI,

TEBI SMO DOLAZILI S NADAMA, ALI I U
BEZNAĐJU.

TEBE SMO MAJKO ZVALI U POTREBAMA,

TEBI SMO ZAHVALJIVALI U RADOSTIMA.

Franjevački samostan i
Gospina crkva na Badi-
ji. Ovo svetište čuvalo
je vjekovima dvije naj-
veće svetinje korčulan-
skog područja: Sveti
Križ od Otoka i Gospu
od Otoka

I ZATO GOSPE NAŠA - GOSPE BADIJSKA:

ISPROSI KOD GOSPODINA ISUSA KRISTA :

- VJERNOST NEVJERNIMA
- PRAVEDNOST NEPRAVEDNIMA
- PONIŽNOST OHOLIMA
- NESEBIČNOST SEBIČNIMA
- JAKOST SLABIMA
- ODLUČNOST NEODLUČNIMA
- USTRAJNOST NESTRPLJIVIMA

GOSPE NAŠA - GOSPE BADIJSKA BUDI I
ZA NAS

POČETAK BOLJEGA SVIJETA !

ANTUN ROZANOVIĆ

Korčula ni ne sluti koliko je bogata, ne samo množtvom svojih umjetničkih spomenika i ne-malom kulturnom baštinom, nego i po veličini ljudi koje je rodila.

Stara je istina, da gradove, zapravo ono što pojedine gradove izdvaja od drugih i čini ih jedinstvenima, stvaraju ljudi.

Jedan od takvih ljudi koji je Korčulu ne samo obranio, već i ovjekovječio - "stvorio" - jest Antun Rozanović, korčulanski arhidjakon, doktor obiju prava, iz XVI st.

Koji Korčulanin nije čuo za ovog vanrednog pretka, koji je svojim životom i djelom nadmašio vremenske okvire ljudskog života trajno zaduživši ovaj grad, spasivši ga svojom vjerom i hrabrošću od turske najezde.

No nije njegova veličina samo u tome što je spasio zidine, spomenike i kuće - on je spasio ovaj Grad sâm u sebi, t.j. njegovu dušu, spasio je Korčulanima njihov ponos i vjeru, spriječivši ih da se kukavno povuku i pokleknu pred silom jačega.

Jedan je čovjek svojom hrabrošću i svojim

primjerom spasio grad i pomogao da obični građani postanu u jednom trenutku odvažni junaci i barci; to je povjesna činjenica, za koju doznajemo iz Izvještaja tog istog čovjeka, ali koja tek malo govori o njemu samome.

Ostaje samo mašta, koja dočarava veličanstveni lik junaka i diva. Ali ako pročitamo njegov spis sa barem malo smisla za čitanje "između redakata" dobit ćemo i sliku o čovjeku Antunu Rozanoviću. Jer on je prije svega čovjek; ni heroj ni lažni svetac, već najobičniji čovjek sa svim ljudskim atributima... I upravo zbog toga uspio je da bude velik, koliko samo čovjek može biti velik. A on je bio velik zahvaljujući svojoj vjeri. Jer rijetko se nadje takva čvrsta, nepokolebljiva vjera, kao što je bila njegova. To je vjera "koja pokreće planine" i koja je bila odlučujuća u obrani grada Korčule. Ona mu je pomogla da u strašnim trenucima, dok u gradu vlada panika, a odasvud vrebaju neprijatelji, ostane hladokrvan, smiren, odlučan. U njemu ne bijaše straha, jer ga je vodila misao Davidovog psalma:

"Sila je Gospodnja i Tebi Gospodine pripada milosrdje". Ali on je bio toliko čovjek da je razumio ljudski strah, koji je obuzeo srca onih koji ne bijahu čvrsti u vjeri i pouzdanju kao on. Nije ih prezirao, već se brižno poput oca brinuo da sačuvaju život do kojega im je toliko stalo. Mnogi su naime pri tome za boravili na ponos i dužnosti prema rodnome gradu. U trenucima kad se u čovjeku pod pritis kom straha bude egoistički nagoni, jedini je on umio ostati velikodušan i nesebičan.

A ipak on nije bio ni praznovjeren ni slavohlepan. Zašto se nije bojao - doznajemo iz

njegovog simboličnog odgovora knezu :
 "Pa valjda smo sigurniji iza kamenih zidina,
 negoli neprijatelji u drvenim ladjama!"

Rozanović nije tu uistinu mislio na grad-
 ske zidine (one su tada bile veoma trošne!): mi-
 slio je na one čvršće zidine sazidane u ljudi-
 ma samim od nepokoljebljive odlučnosti da se
 rodni grad spasi, makar i cijenom života i od
 vjere u pomoć Božju i Blažene Djevice.

Zamislimo ovog čovjeka kako se obraća mno-
 štvu pred zavjetnom kapelicom kod gradskih vr-
 rata i ulijeva im duh hrabrosti i rodoljublja,
 zaklinjući gradjane da ne napuštaju voljeni g
 rad, ne gaze vlastiti ponos.

U toj Rozanovićevoj ljubavi prema rodnome
 gradu bila je ne samo ljubav za kuće, zidine,
 svetište, već i snažna ljubav za ljude toga g-
 rada. Iako je dobro vidio sve mane tih ljudi,
 sve njihove slabosti, ljubio ih je, jer ih je
 procjenjivao ljudskim mjerilima i "ništa ljud-
 sko nije mu bilo strano".

Njegovo djelo, izvještaj o neuspjehu Uluz-
 Alijinih galijski pod Korčulom, možda i nema ve-
 će umjetničke vrijednosti, ali ono ima ogrom-
 ni značaj za svakog Korčulanina, jer u njemu
 oživljava onu iskonsku vezanost uz rodne zi-
 dine i isto tako iskonski usadjenju vjeru ko-
 ja nekada može stoljećima spavat i prividnom
 miru, da bi u nekom posebnom času rasplamsala
 se žarom svetih tradicija i predanja.

Nadalje nije li Rozanović pozivao istim ža-
 rom na obranu i otpor Turcima, kao i Marulić ?
 Nije li Rozanovićovo djelo imalo isti učinak
 kao "Molitva suprotiva Turkom" ili "Judita"-
 samo dakako u skromnijim relacijama...

No baš zato što je njegovo djelo prisno

vezano uz samu Korčulu, dužni smo ga više pri-
 grliti.

Pored jakog Rozanovićevog rodoljublja, pos-
 toje i druge komponente ove zanimljive lično-
 sti. Toje posebno njegova vjera, koja je uspje-
 la pokrenuti jednaku vjeru u njegovim sugradja-
 nima. On se nošen snagom svoje vjere uzdigao
 nad grad i sa blistavim križem u ruci usklik-
 nuo:

" Ž I V I O · K R I S T "

Taj njegov simbolični, visoko uzdignuti lik
 s križem u ruci, učinio je čudo.

Ako i neće svak vjerovati u pomoć s Neba i
 u zagovor Bogorodice- ipak se svi moraju diviti
 ovom čudu-koje je našim pradjedovima udahnulo
 toliku snagu vjere. Oni su u sebi osjetili du-
 boku vezanost sa Bl. Djevicom, koja ih je štiti-
 la i jačala :

"Nemojte se strašiti Korčulani,
 Jer vas dobit neće Ketalani:
 Branit će vas Marija Divica
 Kojana je vaša pomoćnica".

Da završim riječima velikog čovjeka i ve-
 likog vjernika arhidjakaona Rozanovića:

"NAJVEĆA JE SREĆA KAD SE I NEBO BORI ZATEBE!"

Za grad, tako bremenit vjerom kao što je
 Korčula- uistinu nema većeg bogatstva od tog
 saznanja!

Ivica Fabris, stud.

PROGRAM PROSLAVE

400GOD. OBRANE KORČULE OD TURAKA 15.VIII.1571.
(od 8.IX. - 12.IX.1971.)

TRODNEVLJE u crkvi Svih Svetih pred Gospom od
Otoka(Badije) :

8-9-10.IX. večer u 19 sati:

MOLITVE - AKLAMACIJE -PROPOVIJED - MISA

SUBOTA-VIGILIJA PROSLAVE :(11.IX.)

U crkvi Svih Svetih u 10 sati :

SUSRET BOLESNIH-STARIH S GOSPOM I KRISTOM

U Opatskoj crkvi podvečer u 17 sati :

DOČEK BISKUPA I UZVANJKA - ZAZIV DUHA SV.-
OTKRIĆE SPOMEN-PLOČA BANIČEVIĆU i KANAVELIĆU

U 19 sati : JAVNA AKADEMIJA

U 22 s.noću: URA KLANJANJA

U 23 s.noću: POKORNIČKO SLAVLJE -POLNOČKA

NEDJELJA- DAN SVEČANOSTI :(12.IX.)

U crkvi Svih Svetih u 7 sati :

KONCELEBRACIJA

U 9 sati : PROCESSIONALNI PRIJENOS GOSPE OD
OTKA(BADIJE) IZ SVIH SVETIH U KATEDRALU

U 10 sati : PONTIFIKALNA KONCELEBRACIJA

U 16 sati : DOČEK HODOČASNIKA IZ ŽUPA

U 17 sati : VESPERE U ČAST BOGORODICE

U 18 sati : SVEČANA PROCESIJA UOKOLO GRADA
U Procesiji Bratimi nose čudotvornu
sliku Gospe od Otoka.

Od Gradskih vrata prema Katedrali p-
jeva se TEBE MAJKU BOŽJU HVALIMO.

U 21 sati : KONCERT PRED KATEDRALOM.

SVE NA VEĆU SLAVU BOŽJU I ČAST BL.DJ.MARIJE!

ZABILJEŠKA IZ RIMA

"Ti si Petar i na toj stije-
ni sagraditi ću svoju Crkvu, ni
vrata paklena neće je nadvladati!"

U Rimu "Vječnom gradu", kako ga nazivlju, svaki je korak susret s poviješću, svaki posjet spome-
nicima neponovljivi doživljaj i obogaćenje. Pa ipak ima trenutaka, kada je taj susret s proš-
šću tako neposredan te nam se čini da živimo
životom stoljeća...

Govoriti ću upravo o jednom takvom susretu,
o posjetu crkvi sv. Petra "kakvu je ne poznate".

Današnja crkva sv. Petra u Rimu sagradjena je
u XVI-XVII st. na mjestu stare Konstantinske ba-
zilikе prvih kršćanskih vremena. Da bi se sag-
radila ova veličanstvena renesansno-barokna g-
radjevina, ondašnji graditelji srušili su potpu-
no tu prvobitnu starokršćansku baziliku iz IV
st., od koje su sačuvani tek djelomično temelji,
niz starih grobnica, natpisa, mozaika. Sve to na-
lazi se danas u t. zv. "Grottama" t. j. podzemnim p-
rostorijama i hodnicima koji prolaze ispod sre-
dišnjeg dijela crkve sv. Petra i pristupačni su
posjetiocima. Tu je na pr. uvijek cvijećem ovjen-
čani grob Pape Ivana XXIII Dobrog.

Manje je poznato i nepristupačno posjetioci-

ma ono što se nalazi ispod "Grotta": još jedan
"kat" hodnika i arheoloških iskopina.

Ovamo nas je poveo osobno arheolog koji vr-
ši radove na ovim otkrićima t. zv. "scavi delle
sacre grotte Vaticane".

Evo dakle kratkog prikaza ove izvanredne
arheološke šetnje, odnosno prikaza kako su ra-
dovi tekli i što su otkrili :

Iz starih dokumenata proizlazilo je da je
car Konstantin u IV st. dao sagraditi crkvu na
grobju sv. Petra, koji se nalazio na jednoj grob-
lji podno brežuljka Vatikana uz nekadašnji
Neronov cirkus gdje je Petar između 64-69 g.
mučen i ubijen. Ništa drugo nije bilo poznato
o Petrovom grobu - osim stare kršćanske tradici-
je koja je uvijek tvrdila da je on ispod glav-
nog oltara crkve.

1940 god. po želji pape Pija XII počela su
arheološka iskapanja ispod crkve sv. Petra, t.
j. ispod temelja nekadašnje ranokršćanske ba-
zilikе IV st., a sadašnjih "Grotta". Ono što je
otkriveno u toku 15 godina rada iznenadilo je
oduševilo i stručnjake i kršćane.

Ponajprije iskapanja su potvrdila vijesti
iz dokumenata da je bazilika sagradjena na g-
roblju: nadjeno je i otkopano cijelo rimsko
groblje iz I-IV st. sa nizom mauzoleja, sarko-
faga, urni, natpisa, mozaika.

Većina grobova je još pogansko, no ima i
nekoliko kršćanskih grobova. Ti kršćanski gro-
bovi sakupljeni su u blizini jednog skromnog
groba koji je točno pod konfesijom t. j. oltar-
om sv. Petra današnje crkve (a tu je kako je
utvrđeno bio i oltar nekadašnje bazilikе).
Nadalje nad tim grobom podignuta je već polo-

vicom II st. skromna memorija (aedicula) u obliku oltarića, a u Konstantinovo vrijeme (IV st.) ta je memorija pokrivena dragocjenim kamenom porfirom. U kasnijim stoljećima taj grob dobivao je nove pokrove - u obliku oltara - sve do renesansnog oltara koji danas nalazimo u crkvi sv. Petra.

U memoriji je prilikom iskapanja pronađen niz ostataka ljudskih kostiju, te crvene i zlatne niti tkanine. Znanstvena analiza utvrdila je da su to kosti jednog čovjeka, iz I. st., stara je jake tjelesne gradje... Niti pak potječu vjerojatno od dragocene purpurne tkanine u koju su kosti bile zamotane prilikom izgradnje memorije u II st.

Sve ovo nedvojbeno svjedoči da je stoljetna kršćanska tradicija bila utemeljena na sigurnim činjenicama. Što više - u iskopinama je na zidovima okolnih grobova otkriven niz grafito-natpisa urezanih najčešće rukom kršćana prvih stoljeća. Ti natpisi spominju Petra, zadržavaju njegovu ponos, a jedan izričito veli: "Petros eni" (grčki: Petar je ovdje!).

Ipak - kako se dogodilo da je cijelo ovo groblje sačuvano? Sasvim jednostavno: Rimski zakon branio je da se grobovi, ma komu pripadali, otkvrnjuju ili ruše. Jedino je u izvanrednim prigodama car imao pravo da odobri zatrpavanje grobova. A to je upravo ovdje slučaj - kad je Konstantin da bi mogao sagraditi baziliku na Petrovu grobu morao zatrpati cijelo groblje uokolo. Naime - treba naglasiti da se prve kršćanske crkve dižu redovito nad grobovima mučenika - grob je ujedno i oltar (danas se ovaj običaj sačuvao u simboličnom postavljanju mučeničkih relikvija na svakom oltaru).

Dakako - iznijela sam u najbitnijim crtama ovu izvanredno zanimljivu i značajnu povijest iskapanja Petrovog groba, o čemu su inače napisane brojne znanstvene rasprave, prikazi, knjige.

Ipak daleko neposrednije i dublje od sve literature i znanstvenog rasprave djeluje susret s tim iskopinama.

Bio je čudan, gotovo nerealan doživljaj naći se tako duboko, oko 10 metara, pod masom ogromne gradjevine - upravo točno pod Michelangelovom kupolom - u posvemašnjoj tišini i izravnom susretu sa 2000 godina starom i uvijek živom poviješću kršćanstva.

Tu se snažno, upravo "opipljivo" čuje odjek Kristovih riječi o Petru, o Stijeni - O CRKVI !

Alena Fazinić

LITURGIJSKI KALENDAR

5.VIII.SNJEŽNA GOSPA.- Komemorirati ćemo Jubi-
larni spomen Rozanovićeve propovijedi u kape-
li Gospe od Ploča pred Općinom: ujutro u 6 s.
biti će Misno slavlje.

15.VIII.NEDJELJA-VELA GOSPA.- Zavjetnu-zahval-
nu procesiju sa slikom Gospe od Otoka-Branite-
ljice Korčule od Turaka na ovaj dan- ujedinje-
ni sa tisućama hodočasnika iz Hrvatske i svi-
jeta na Marijanskom kongresu u Mariji Bistri-
ci- proslaviti ćemo sa Misom u 10 sati. A za-
tim ćemo u procesiji prenijeti Gospinu sliku
u crkvu Svih Svetih, gdje će ostati do našega
Slavlja 12.IX.

Zeleno-crveni barjak Rozanovićev, na zvoni-
ku Katedrale potsjećati će nas neprestano na
zahvalnost, na Mariju, na obavezu živog, poseb-
no duhovnog našeg sudjelovanja u skorim dani-
ma Jubilarne proslave Marijine slave nad na-
šim gradom.

Poslije podne slaviti ćemo Velu Gospu u
crkvi Sv.Nikole.

16.VIII.SV.ROK.- Jutarnje Mise pred Svečevim
oltarom u 6 i 8 sati. Uvečer u 18,30 s.držimo

zavjetnu procesiju i Euharistijsko slavlje.

24.VIII.SV.BARTUL AP.-SUZAŠTITNIK.- Jutarnje
Mise u 6 i u 8 sati. Uvečer zavj.procesija i
Euharistijska svečanost u 18,30 sati.

U Pupnatu slavi se dan o.Marka Tvrdčića, fra-
njevca na glasu svetosti. Slaviti će se i jubi-
larna proslava III Reda franjevačkoga. Duhovna
je radost pohoditi pokornički ležaj ovog našeg
duhovnog velikana kao i njegove relikvije u Žu-
pskoj crkvi u Pupnatu.

5.IX.KATEHETSKA NEDJELJA.- Riječ i poziv našoj
djeci i mladeži na dužnost i radost Vjernauka.

8.IX.MALA GOSPA - POČETAK TRODNEVLJA UOČI JUBI-
LARNIH SVEČANOSTI.

Svake večeri u crkvi Svih Svetih Molitve, Mi-
sa i Propovijed o Gospi.

11 - 12.IX. SVEČANOST JUBILEJA 400 Gd.OBENE
KORČULE OD TURAKA od 15.VIII.1571.
(cjelokupni Program objavljen je na drugom mje-
stu ovog Broja Lanterne !)

29.IX. SV.MIHOVIL I OSTALI ARHANDJELI.- Pros-
lava u crkvi Sv.Mihovila:
Jutarnje Mise u 6,30 i u 8 sati, a uvečer Eu-
haristijsko slavlje u 18 sati.

30.IX. SV.JERONIM-SUZAŠTITNIK.- Proslaviti će-
mo našeg slavnog Zemljaka uvečer posebno u 18
sati Euharistijskim slavljem.

1.X. POČETAK LISTOPADSKIH POBOŽNOSTI.- Svake
večeri održavamo Pobožnost s krunicom, a zatim
sv.Misu. Okupljati ćemo se oko Bogorođice u
zajedničkoj molitvi za dobro svih nas i cijelog
svijeta.

NAD GROBOM
KATICE BERNETIĆ
(2. 4. 1971.)

... Tužan je i sumoran ovaj proljetni dan. Žalost i bol nepoštedno, elementarnom snagom izbijaju. - Izbijaju iz naše duše... grabe naše srce, ožalošćeni Zbore !

Intenzitet boli još je snažniji što smo, evo, svjedoci jednog groznog rezultata. Rezultata na vječnoj utakmici: ŽIVOT-SMRT.

Jest! Smrt je dokrajčila opet jedan život. I to mladi život jedne plemenite supruge, dobre majke i neumorne i savjesne prosvjetne radnice.

Istrgnuta je iz svoga prvog, obiteljskog doma, iz zagrljaja svoje djece, svoga supruga kao i iz zagrljaja svih svojih najbližih.

Istrgnuta je također i iz svog drugog doma, iz kruga svojih drugarica i drugova, iz svog radnog mjesta, iz svoga razreda. Rastala se suviše rano od svojih učenika, od svoje ožalošćene škole.

Nestala je iz svoga grada, iz grada živih i preselila u grad MRTVIH. Da, u velegrad Mrtvih.

Bol je zaista teška za sve nas. Bol jedva podnošljiva, Bol uništavajuća.

I kada se ovog časa i ja, kao jedan od najstarijih članova radne zajednice naše škole, u ime svoje i svih ostalih, opraštam od naše dobre

i plemenite Katice, imperativno se nameće svako me od nas duboka i utješljiva misao proslavljene nog pjesnika:

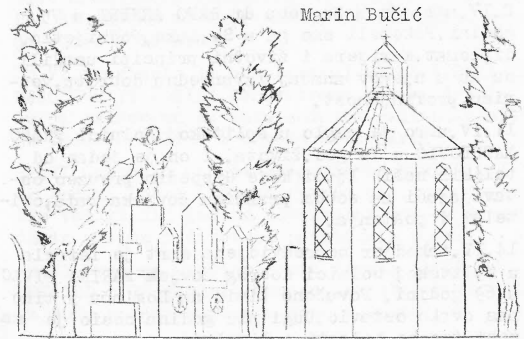
NON INNIS MORIAR - NEĆU POSVE UMRIJETI ! - živjet ću dugo, dugo... beskonačno !

Da, živjet ćeš dugo, dugo- trajno i u zahvalnom srcu naših učenika, nastavnika i ostalih članova našeg kolektiva, dobra naša KATICE i velika patnice.

A ovo mjesto, ova luka tišine i mira, ostaje trajan spomenik i memento svima nama, a mladim generacijama ovog grada i okolice napose, da su današnjim danom, poslije bure i oluje, a nakon prijelaza njezina duha visoko, visoko iznad zvijezda, skršene grane ovozemnog života mlade nastavnice BERNETIĆ KATICE ovdje našle svoj počinak i mir.

SLAVA JOJ I VJEČNI POKOJ !

Marin Bučić

NEKROLOG

2.IV.kad saznasmo da je u zagreb.bolnici umrla KATICA BERNETIĆ,nastavnica,u 34 godini,majka dvoje dječaka: zavili smo se dubokom boli tuge. Grozno je izgubiti iz svog kruga ovako mlado,drago i zaslužno stvorenje.Oplakuju je obitelj,djeca,grad.Njezin sprovod je bio kao neki trijumf suosjećanja,zahvalnosti,poštovanja.Bila nam je dobar kršćanski svjedok i životom i djelima.

2.IV.umro je u Zagrebu dr RAFO ARNERI,u 75.godini.Pokopali smo ga u Sv.Luke.Podrijetlo,diplomat,karijera i životni principi usadili su mu u njegov značaj izvanrednu dobrotu,vedrinu,profinjenost.

11.IV.umro je naglo u splitskoj bolnici FRANO MATULOVIĆ u 74 god.života. I on je jedan od tolikih naših ljudi koje Gospodin preuzeo ostavljajući za sobom prazninu čovjeka rada,obitelji i poštenja.

14.IV.takodjer nepredvidjena smrt je istrigla u splitskoj bolnici dobrog čovjeka MARINA PIVAC u 69 godini. Povučeno živio na Dominču i tiho nas ovako ostavio.Dugi niz godina nosio je na sebi tegobe bolesti i liječenja.

21.IV.preminula je u blatskom Domu staraca JAKA ANTONOVIĆ u 81 godini.Tuga i bol prožimala je kroz trajnu crninu njezin život,a Vjera joj jedino ulijevala mir i hrabrost.

15.V.ostavio nas je VINKO BERNARDI u 84 godini. Korčulanska živa enciklopedija,otac male sveti-ce pok.Marije,priznati viši sudac u Sarajevu,no sio je izglednu,predanu i živu vjeru,a odan Korčuli i Crkvi.

19.V.izgubili smo fetivog Korčulanina,rokovca i dugogodišnjeg požrtvovnog člana naše Zajednice TODORA JERIČEVIĆ u 78 godini. Njegov kršni lik ponizno snižen pred licem Božjim svake nedjelje,svakom svečanošću,-hrabrilo na u njegovom ispovjedanju vjere i u darivanju Bogu.

8.VI.tiho se preselila svom Isusu KATA KAŠTELIAN u 73 godini.Njezina trajna pobožnost i vjernost kršćanskim dužnostima uvijek je vodila iz Pod Sv.Antuna do župe primajući životnost svoje vjere i dobrote.

18.VI.preminula je u splitskoj bolnici ELZA TEDESCHI u 75 godini.Zdravstvene tegobe držale su je prikovanu uz kuću zadnjih godina.Krasile je ljudske vrline i duboka kršćevjera.

22.VI.Gospodin nam je uzeo STANKA BERTICOLI u 83 godini.Dobri i dragi starac koji nam je služio veliki niz godina kao uzorni čovjek i kršćanin vjerom i životnim praktičnim putom.

23.VI.brzo se prekinula nit života KARLI ud.DOVALEL u 76 godini. Skromna,radišna i patnička duša nošena vjerom u Boga i ljude.

2.VII.umrla je u dubokoj starosti od 94 godine

FRANČESKA FABRIS-ZANON. Jedna od rijetkih žena minulog vremena: prožeta duhom "stare slave" odnosila se prema svijetu uspravno, humano i kršćanskim požrtvovanjem.

6.VII. Nakon pet mjeseci roditeljskih boli i uzaludnog traganja lijeka povećala se četa nebeskih dvorjanika anđelčićem ANOM IVANČEVIĆ-koja je otrpnula Isusu iz riječke bolnice, a ovamo sahranjena.

9.VII. naglo je preminuo STIPE SIMUNIĆ u 69 godini. Bio je povučen, plah. Dobar otac i prijatelj ljudima. Bježao od liječnika, od svake vanjske konfuzije. Providnost ga je i pozvala k sebi ovako hitro i tiho.

20.VII. ostadosmo poraženi i iznenadjeni naglom smrću dobre žene, požrtvovne majke napućenog srca, ali uvijek hrabre i vedre duše JAKE ANDRIJIĆ u 62 godini života. Oslanjajući se na Boga podnosila je udarce života, osobito u Ratu tako da je obilno darivala vedrinu duha svima nama.

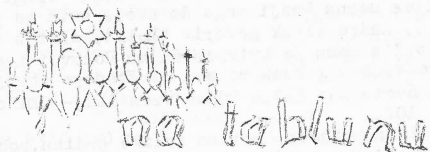
OSTAVIŠE NAS DOBRI LJUDI I BRAĆA :

20.III. u Dubrovniku Dr Pero Šapro, liječnik, brat gospara Lina i gdje Nevenke Tomović-naših odličnih prijatelja i pomagača.

5.IV. svetački je preminula Ada Krelius u Zagrebu, supruga g. Žvonka. Ugledna, požrtvovna i prijateljska obitelj.

10.V. preselila se svom Bogu Katarina Milina r. Zietich u 97 godini. Odlična starica-sestra našega šjor Tony-a. Živjela je u San Franc. i ostavila 2 vrlo ugledna sina: Franck i Tot.

1.VI. umrla je u Sacramento Tona Depolo u 91 god. Starica velike vjere i velikog srca. Mati 5 djece.

Kar smo se finalmente jopet sastali na ovon pižulu- ovega puta ćemo proštiti finale jedne leterine o Veloj setemani, a koja je obašla puno korčulanskoga svita, a iz pene jednega pozna tega našega bufuna...

"... Od porne je počela kiša, furjalet, oblačno, ruvinâ će vrime sve: ka'ni falila i koja špor-ka rič... ali isto je in fin učinulo vrime.

Puna je Ploketa čejadi, puna je Korčula auti, puno je misto turisti; kuru motori priko Kona-la, puna je Korčula naših domaćih čejadi koji su u esportacijun u zemju i nostranstvo; trajekt vozi ka usrid lita, dvi vožnje depju, -i onda naje-danput sve umklo, Ploketa je ostala prazna, nigdi njanke šušura od šišmiša, sve se je stivalo kolo Građa, na Rampadu, pri crikvu, na Rotondu.

Eno počela je procesjun !

Judi moji, koja procesjun, njanke prin rata ni bilo ovrko; baren večeras možemo bi' mirni da su koperanti-radnici Dubca i eččetera u manjini... ali hi je isto bilo..!

Rokovcima se je počelo smantavat, stavili su se Sasvetani naprin, a Mihovilci uvik po njihovu!

Evo spređeno je sve, izahodu, broju čejad. Ču-

ju se svaki lumeri, toliki broju, ovo je pravi masovni zbroj stanovnika u tonige, jedan govori: "Ne brogi mi na uho-falit ću brojiti!" Drugi govori: da nezna broji nego do sto, a svih je priko sto... Andre Čičak govori: "Molit, molit, a ne brojiti!" (a komu je kriv da su mu Rokovci izgubili večeras!) i konačno evo službejega zbroja: 1) Sasvetanih: 117,- 2) Rokovaca: 112,- 3) Mihovilci 102.

Velika pobjeda potlin toliko godina, pobjeda najstarije bratovštine; jo, judi moji, na Rampadu zbarajedu rokete; trataje se u salu Sv. Sveti, točidu se bićerini, gerka, bilega, kuru kofe prikala, viče gaštald Jako, viče prokurator Depolo: "Jite, jite, sad dohodi maštil cukarini...!"

E, ka je ovo sve vako, vi ste moji Sasvetani namistili pobiđu, a zašto ste onda ovo sve parićali? Kako ste znali da će nas bit najviše? Više sumjan i u Jakota i u cilu novu garnituru od Mihovilaca!

Jakov je izjavi: "Ako su i pobjedili-to je po bjeđa potlin 600 godina!" Izjavijedu gaštaldi od Sasvetanih: "Vaja uklesa u mire od rampade ovi dan!" Mihovilci su rekli: "Da je bilo tonigi, bilo bi nas do Zlinja!!!"

Općenito bilo je najviše svita odkad postoji Korčula i đvi običaj. Užegli su se svi torci, izašla je vanka i poslidnja đeka voska, bilo je bratimi brez toraca, brez kandela; zašto se ni pošlo priko rive, -falilo se je... Lampali su blfici i ova se je dokumentacijun prinila po ciolome svitu.

Mislin da je ovo ima Hvaru, diventa bi u misto sa jedinstvenim špetakulom od turizma za zimske svrhe, a ovako bidan Hvar mora živit i ezistit na forcju provina i febre od sunca, liti

zimi (a levantare!?)

Pobjedili ste Sasvetani! Svaka van čast, ali što bi bilo da ni bilo koperacije, a drugo... Perfin je jedan mali, ka su ga pitali reka, a vodi ga je za ruku Marko Visković: "...mali, što si ti?" - a on odgovara:

"IH BIN SASVETAN !"

S ovin smo mi Rokovci rekli sve !!!

S A D R Ź A J :

RIJEČ VAMA	Str. 2
LITURGIJSKA KRONIKA	" 6
KRONIKA DOGADJAJA	" 11
MATI GRADA	" 16
MATI OTOKA KORČULE	" 20
ČARA	" 20
BLATO	" 22
PUPNAT	" 23
ŽRNOVO	" 24
LUMBARDA	" 26
SMOKVICA-RAČIŠĆE-VELA LUKA	" 27
KORČULANI I BOGORODICA	" 28
TRAGOM BRANITELJICE NAKON 1571	" 32
MOLITVA BADIJSKOJ GOSPI	" 38
ARHIDJAKON ANTUN ROZANOVIĆ	" 40
PROGRAM JUBILARNE PROSLAVE	" 44
ZABILJEŠKE IZ RIMA	" 46
LITURGIJSKI KALENDAR	" 50
NAD GROBOM KATICE BERNETIĆ	" 52
NEKROLOG	" 54
NA TABLUNU	" 57
SADRŽAJ	" 60

Naš telefon: (050)81-049

Naš Račun: "Marko Ev.", Korčula-317-620-720-2356

(Ovaj Broj ilustrirao: Ante Babin, gimn.)

Godina: VII.   Korčula 1971.   Broj : 3-4.

---

ameri Dr. Duro-Grad

Izdavač: Župski Ured, Korčula, ul. Biskupije — Uređuje i odgovara: Ivo Matijaca, korčulanski opat — Uredništvo: Korčula, ul. Biskupije — Tisak na vlastitom ciklostilu — Izlazi povremeno

---